



Brüsszel, 2022. július 18.
(OR. en)

11029/22

ONU 97	DEVGEN 148
CONUN 143	SUSTDEV 131
COHOM 74	ENV 738
CFSP/PESC 956	CLIMA 364
COPS 337	COHAFA 72
CSDP/PSDC 457	MIGR 220
CONOP 57	CODUN 26
COTER 188	SAN 450
COAFR 188	CYBER 263

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a delegációk
Tárgy:	Az Egyesült Nemzetek Szervezetében az Egyesült Nemzetek Szervezete Közgyűlésének 77. ülészakán (2022. szeptember – 2023. szeptember) képviselendő uniós prioritások – A Tanács következtetései (2022. július 18.)

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak az Egyesült Nemzetek Szervezetében az Egyesült Nemzetek Szervezete Közgyűlésének 77. ülészakán (2022. szeptember – 2023. szeptember) képviselendő uniós prioritásokról szóló tanácsi következtetéseket, amelyet a Tanács a 2022. július 18-án tartott 3889. ülésén jóváhagyott.

**A Tanács következtetései az Egyesült Nemzetek Szervezetében
az Egyesült Nemzetek Szervezete Közgyűlésének 77. ülészakán
(2022. szeptember – 2023. szeptember)
képviselendő uniós prioritásokról¹**

I. A háttér ismertetése – MIÉRT?

1. Napjainkban, amikor a világ a globális békét és biztonságot illetően az eddigi egyik legnagyobb kihívással – nevezetesen Oroszország Ukrajna ellen folytatott agresszív háborújával – néz szembe, az ENSZ Alapokmányára épülő, szabályokon alapuló nemzetközi rend fenntartása fontosabb feladatot jelent, mint valaha. Ez a háború tetézi a meglévő geopolitikai törésvonalakat és az olyan válságokat, mint például a Covid19-világjárvány vagy az éghajlatváltozás. Az olyan fenyegetések, amelyek – bármilyen ürüggyel is – egy adott állam szuverenitását, területi integritását és függetlenségét érik, mindannyiunk számára veszélyt jelentenek, és nem tolerálhatók. Ha válasz nélkül hagynánk ezeket a fenyegetéseket, azzal elfogadnánk egy, az erőszak alkalmazásán alapuló nemzetközi rendet.
2. Oroszország indokolatlanul, provokáció nélkül és jogellenesen indított agresszív háborúja károkat okoz a szabályokon alapuló nemzetközi rendben, a világgazdaságban és a globális élelmezésbiztonságban, mégpedig oly módon, hogy azzal az összes országot megkárosítja. Tekintettel erre az emberiség egésze ellen elkövetett támadásra, az EU és tagállamai emlékeztetnek arra, hogy az ENSZ Alapokmánya teljes egészében kötelező erővel bír – a béke és biztonság, az emberi jogok, a nemek közötti egyenlőség és az emberi méltóság területét, valamint a nagy és a kis nemzetek egyenjogúságát is beleértve –, és hangsúlyozzák az ENSZ alapelveinek egyetemességét. Az EU újólág megerősíti azon meggyőződését, hogy korunk fő kihívásait – jellegüknél és globális hatókörükénél fogva – az egyes országok nem tudják egyedül kezelni, és azokkal közösen kell foglalkozni.

¹ E dokumentumban az „EU” kifejezés használata független attól, hogy az adott kérdés „az EU”, „az EU és a tagállamok” vagy kizárólag „a tagállamok” hatáskörébe tartozik-e.

3. A világ határozottan reagált az ENSZ Alapokmányának ezen súlyos megsértésére, és ezzel erőteljes üzenetet közvetít: a multilateralizmus és a szabályokon alapuló nemzetközi rend igenis számít, és a 21. században nincs helye az erőszak ilyen alkalmazásának. Az ENSZ úgy reagált erre a válságra, illetve úgy alkalmazkodott ahhoz, hogy jelenlétet biztosított, illetve megerősítette a jelenlétet ott, ahol arra szükség volt. Haladéktalanul véget kell vetni ennek a tömeges pusztítást, rombolást és emberi szenvedést okozó értelmetlen háborúnak. Az EU és tagállamai partnereikkel együtt – a demokrácia, az emberi jogok és a jogállamiság védelme, valamint a béke és a jólét biztosítása révén – mindent megtesznek majd annak érdekében, hogy mindenki nagyobb biztonságban élhessen a világban, Európában és azon kívül egyaránt.
4. Oroszország Ukrajna elleni, indokolatlanul, provokáció nélkül és jogellenesen indított agresszív háborúja még nagyobb bizonytalanságba taszította a világot, amely még csak épphogy elkezdett kilábalni a világjárványból. Az Ukrajna elleni orosz háború pusztító hatást gyakorol a Covid19-világjárvány és az éghajlatváltozás hatásai miatt már amúgy is szenvedő világra. Azok az országok, amelyek már eleve nehézségekkel küzdöttek a Covid19-világjárványból való kilábalás és a fenntartható fejlődési célok megvalósítása felé történő előrelépés terén, most további kihívásokkal – nevezetesen globális élelmezési, energetikai és pénzügyi válságok veszélyével – néznek szembe.
5. Most minden eddiginél nagyobb szükség van arra, hogy szolidaritást tanúsítsunk, és megmutassuk, hogy a multilateralizmus válságok idején is működik. Oroszország agressziójának hatásai globális jellegűek. Az orosz agresszió világszerte hatással van az emberek életére, ezen belül is különösen drámai hatást gyakorolva a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévőkre. A multilaterális szereplőknek – az ENSZ-nek, a nemzetközi pénzügyi szervezeteknek, a G7-csoportnak és a G20-csoportnak – össze kellene fogniuk, és robusztus többoldalú megoldásokat kellene javasolniuk az egymással összefüggő válságok negatív hatásainak és kiváltó okainak a kezelésére. Annak érdekében, hogy a világ számos részén el lehessen kerülni a társadalmi feszültségeket és az instabilitás további térnyerését, most kell cselekednünk. Az EU e tekintetben együtt fog működni az ENSZ-nek az élelmezéssel, az energiával és a finanszírozással foglalkozó globális válságreagálási csoportjával (GCRG). Az EU és tagállamai több kezdeményezést is indítottak a globális élelmezési válság súlyos hatásainak enyhítése érdekében, és továbbra is együtt fognak működni valamennyi partnerrel a következmények enyhítése céljából, mindenekelőtt – de nem kizárólag – az élelmiszer-ellátás bizonytalanságának és az alultápláltságnak, valamint a növekvő humanitárius szükségleteknek a kezelése érdekében.

6. Oroszország ukrajnai háborúja alapvető próbatétel elé állította a szabályokon alapuló nemzetközi rendet, és több jelentős hiányosságot is feltárt a globális kormányzás terén, ismételten felhívva a figyelmet arra, hogy a geopolitikai törésvonalak mélyülése tükrében korszerűsíteni kell és meg kell reformálni az Egyesült Nemzetek Szervezetét. Meg kell ragadnunk a „Közös programunk” elnevezésű ENSZ-folyamat által kínált történelmi lehetőséget a globális kormányzási reformok bevezetésére annak érdekében, hogy ezáltal az ENSZ köré épülő multilaterális rendszer meg tudjon felelni a jövő kihívásainak, és megfelelőbb módon tudja teljesíteni közös globális kötelezettségvállalásainkat. Ennek érdekében az EU – egy valóban inkluzív és hálózaton alapuló multilateralizmus szellemében – az összes érintett szereplővel partnerségre fog lépni.

II. „Közös programunk” – a következő lépéseink meghatározása – MIT?

1. A béke és a jólét biztosítása

7. Az ENSZ-nek – az egyetlen olyan szervezetként, amely az összes országot egybefogja – továbbra is elő kell mozdítania a párbeszédet, mint a legjobb eszközt a világ bármely pontján jelentkező konfliktusok tartós rendezésére. Tekintettel arra, hogy az erőszakos konfliktusok száma és az erőszak alkalmazásának veszélye világszerte nő, valamint figyelemmel az ENSZ Alapokmányának és a nemzetközi jognak az ismétlődő megsértéseire, és arra, hogy mindez a büntetlenség általános kultúrájával párosul, olyan új és erőteljesebb megközelítésre van szükség a békével és a biztonsággal kapcsolatban, amely az emberi jogokban és a nemzetközi jog alapelveiben gyökerezik. Az, hogy Oroszország képes megakadályozni, hogy az ENSZ Biztonsági Tanácsa hatékonyan reagáljon az Ukrajna elleni orosz agresszióra, rávilágít arra, hogy a rendelkezésünkre álló eszköztár nem alkalmas az olyan léptékű kihívások kezelésére, amelyekkel a világ jelenleg szembesül.

a) Új békeprogram

8. Ma egy olyan nagyívű „új békeprogramra” van szükségünk, amely átfogó és integrált megközelítést mozdít elő, valamint kezeli a békét és a biztonságot veszélyeztető jelenlegi és jövőbeli kihívásokat és fenyegetéseket, miközben felgyorsítja a nőkket, a békével és a biztonsággal kapcsolatos menetrend, továbbá az ifjúságra, a békére és a biztonságra vonatkozó menetrend végrehajtását. Biztosítanunk kell, hogy a növekvő geopolitikai feszültségek és rivalizálások közepette az ENSZ Biztonsági Tanácsa betölthesse a nemzetközi béke és biztonság fő szerveként ráháruló szerepet. Az a nemrégiben elfogadott kezdeményezés, amely állandó megbízást hozott létre arra vonatkozóan, hogy az ENSZ-közgyűlés minden olyan esetben automatikusan összehívásra kerüljön, amikor az ENSZ Biztonsági Tanácsában annak valamely tagja vétőjogot gyakorolt, fontos hozzájárulást jelent az átláthatóság és az elszámoltathatóság növeléséhez az ENSZ szintjén. Az EU teljes mértékben támogatja azt a kezdeményezést, amely az ENSZ Biztonsági Tanácsán belüli vétőjognak a tömeges atrocitások elkövetése esetén történő felfüggesztésére irányul.
9. Az „új program” keretében nagyobb hangsúlyt kell fektetni a megelőzésre, mégpedig az ENSZ-főtitkár diplomáciai eszköztárának teljes körű felhasználása révén – a közvetítési kapacitások megerősítését is beleértve –, és annak minden szinten összhangban kell lennie a békeépítéssel, valamint a béketörekvések fenntartásával. Biztosítanunk kell, hogy az ENSZ békefenntartó missziói – a békefenntartási reformkezdeményezés (A4P) menetrendjével és az A4P+ végrehajtási tervével összhangban – eredményesebbek és hatékonyabbak legyenek, valamint hogy életképes politikai stratégiák vezéreljék őket annak érdekében, hogy ezáltal hozzájárulhassanak a konfliktusok emberi jogokban gyökerező politikai megoldásainak az előmozdításához. Hasonlóképpen, a világszerte zajló béketörekvések támogatása szempontjából továbbra is kulcsfontosságú feladatot jelent az, hogy maradéktalanul kiaknázzuk a Békeépítési Bizottságban rejlő potenciált, és megerősítsük annak tanácsadó, egyesítő és közvetítő szerepét. Tovább lehetne erősíteni azt a szerepet, amelyet a Békeépítési Bizottság tölt be olyan platformként, amelynél a kormányok és a fő támogatók politikai kötelezettségvállalásokat tudnak tenni békeépítési és konfliktusmegelőzési célkitűzések teljesítésére. Az ENSZ Béketeremtő Alapját megfelelő, kiszámítható és fenntartható módon kell finanszírozni. A megállapított hozzájárulások kulcsfontosságú kiegészítést jelenthetnének e tekintetben.

10. Felkészültebbeknek kell lennünk az új fenyegetések és kihívások kezelésére. Az „új program” szükségessé fogja tenni a következőket: a terrorizmusnak és az erőszakos szélsőségeseknek, a transznacionális bűnözésnek, az emberkereskedelemnek, a migránsok és a menekültek eszközként való felhasználását is magukban foglaló hibrid támadásoknak, valamint a kibertérhez kapcsolódó kockázatoknak a nemzetközi joggal – többek között az emberi jogok nemzetközi jogával – teljes összhangban történő megelőzésére és leküzdésére irányuló együttműködés megerősítése; határozottabb elkötelezettség a leszerelés, a nonprolifерáció és a fegyverzet-ellenőrzés mellett; a világűr békés, biztonságos és fenntartható használatára irányuló globális kormányzás megerősítése; valamint az előrelátási kapacitásunk megerősítése, amely lehetővé fogja tenni számunkra a válsághelyzetek megelőzését, gyors elhárítását és kezelését. Az EU emellett egy, a külföldi információmanipuláció és beavatkozás elleni küzdelmet célzó globális stratégia kidolgozása terén is együtt fog működni partnereivel.
11. Az EU azon fog munkálkodni, hogy fenntartsa a leszerelésre, nonprolifерációra és fegyverzet-ellenőrzésre vonatkozó multilaterális keretet, amely az Oroszország által Ukrajnával szemben provokáció nélkül indított, indokolatlan háború következtében fokozottan nyomás alá került. A nemzetközi béke és biztonság annak függvénye, hogy az ENSZ valamennyi tagállama és a nemzetközi közösség egésze tiszteletben tartja-e a nemzetközi jogot. A multilaterális keret megerősítése kulcsfontosságú a globális biztonsági helyzet további romlásának megakadályozásához.
12. A leszerelés, a nonprolifерáció és a fegyverzet-ellenőrzés előmozdítása központi helyet fog elfoglalni az „új békeprogramban”. Az EU törekedni fog a többoldalú leszerelési és nonprolifерációs rendszer megerősítésére, végrehajtására és egyetemessé tételére. Az EU továbbra is szilárdan elkötelezett a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződés egyetemessé tételének és teljes körű végrehajtásának az előmozdítása mellett. Az EU a továbbiakban is támogatni fogja a vegyi és a biológiai fegyverek elleni többoldalú eszközöket annak érdekében, hogy fenntartsa az ilyen fegyverek nemzetközi jogi tilalmát, valamint hogy biztosítsa, hogy az azokat használó személyek ne maradhassanak büntetlenül. Az EU emellett a hagyományos eszközöket, valamint a multilaterális exportellenőrzési rendszereket is változatlanul támogatni fogja és meg fogja erősíteni. Az EU ezt követően is foglalkozni fog az újonnan felmerülő kihívásokkal, köztük a halált okozó autonóm fegyverrendszerekhez kapcsolódó kihívásokkal, sakra fog szállni az új technológiák felelősségteljes katonai alkalmazása mellett, valamint elő fogja mozdítani a világűrön belüli felelős magatartást, továbbá a világűr militarizációjának és a világűrön belüli fegyverkezési versenynek a megakadályozását.

b) Senkit nem hagyunk hátra

13. A béke és a biztonság fenntartására irányuló erőfeszítéseink szorosan összefüggenek azzal a képességünkkel, hogy kezelni tudunk olyan egyéb globális kihívásokat, mint a szegénység felszámolása, az egyenlőtlenségek és az igazságtalanság csökkentése, az éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség csökkenése és a környezetkárosodás elleni küzdelem, a globális egészségügy, a nemek közötti egyenlőség, az egyetemes szociális védelem és a mindenkit megillető tisztességes munka előmozdítása, az emberi jogok és a demokratikus elvek tiszteletben tartása, valamint a jogállamiság és az elszámoltathatóság előmozdítása. Tekintettel arra, hogy 2030-ig kevesebb mint tíz év van hátra, és a fenntartható fejlődési célok megvalósítását a Covid19-világjárvány, bolygónk hármass válsága, valamint Oroszország agresszív háborújának globális hatásai tovább hátráltatják, még többet kell tennünk, mielőtt túl késő lenne. Legfőbb prioritásunk, hogy megerősítsük a jövőbeli sokkhatásokkal szembeni rezilienciát, és biztosítsuk a fenntartható, méltányos és inkluzív helyreállítást. E tekintetben az EU különös figyelmet fog fordítani annak biztosítására, hogy az orosz agresszió következményei ne veszélyeztessék a fenntartható fejlődési célok megvalósítása és a világjárvány utáni helyreállítás terén elért eredményeket. Az élelmiszer-ellátás bizonytalanságának és az alultápláltságnak a jelenleg világszerte tapasztalható gyors fokozódása egyértelműen rávilágít arra, hogy – mindenekelőtt a legveszélyeztetettebb régiókban – elő kell mozdítani a fenntartható élelmiszerrendszereket és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát. Továbbra is a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrendhez tartjuk magunkat, és fel kell gyorsítanunk annak végrehajtását. E válságot lehetőségként kell felhasználnunk arra, hogy lendületet adjunk a fenntartható fejlődési célok megvalósításának annak érdekében, hogy senkit ne hagyjunk hátra. Tekintettel a válságok növekvő intenzitására és összetettségére, a humanitárius, a fejlesztési, valamint a békeépítésben közreműködő szereplők közötti, – mindenkori megbízatásaikkal összhangban, valamint a civil társadalom és más szereplők érdemi bevonása mellett történő – fokozottabb együttműködés és szinergiák továbbra is kulcsfontosságúak a hatékony kollektív válasz biztosításához.

14. Az EU „Global Gateway” stratégiája fontos hozzájárulás az említett erőfeszítésekhez. A „Global Gateway” létrehozásával az EU ambiciózus stratégiát terjesztett elő abból a célból, hogy kezelje a legsürgetőbb globális kihívásokat, fellendítse az intelligens, tiszta és biztonságos infrastruktúrafejlesztést az energia- és a közlekedési ágazatban, világszerte megerősítse az egészségügyi, valamint a minőségi oktatási és kutatási rendszereket, és ezáltal hozzájáruljon a fenntartható fejlődési célok megvalósításához. Az EU ezzel összefüggésben elő fogja mozdítani a konnektivitásra irányuló reziliens és pénzügyileg fenntartható beruházásokat, valamint az inkluzív és átlátható partnerségeket. Új stratégiánk fokozni fogja a demokratikus értékeket, a magas szintű normákat és a jó kormányzást előmozdító beruházásokat, és lehetővé fogja tenni partnereink számára, hogy fejlesszék társadalmaikat és gazdaságaikat olyan módon, hogy azzal tartós előnyöket biztosítsanak a helyi közösségek számára. Az EU továbbra is szorosan elkötelezett marad aziránt, hogy világszerte támogassa a fenntartható városfejlesztést és megvalósítsa az új városfejlesztési menetrendet.
15. Egy erős társadalmi szerződés elengedhetetlen ahhoz, hogy az emberek tisztességes életet élhessenek, és hogy mindenki részt vehessen a társadalomban, a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrendben tett ígéretnek megfelelően. Az EU támogatja az ENSZ főtitkárának a megújított társadalmi szerződésre vonatkozó javaslatát, amely szerződés erős társadalmi és gazdasági dimenziót foglal magában, ideértve a szociális védelmet, a tisztességes munkát és a minőségi oktatást. A társadalmi szerződés emberi jogokon alapuló, átfogó megközelítés révén történő átalakítása kulcsfontosságú ahhoz, hogy felszámoljuk az államok, a polgárok és az egyéb érdekelt felek közötti bizalmatlanságot, kiépítsük a társadalmi kohéziót és a szolidaritást, valamint hogy kedvező környezetet hozzunk létre a civil társadalom számára.
16. Ahhoz, hogy a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend integráltabb, koherensebb, hatékonyabb és eredményorientáltabb módon valósuljon meg, alapvető fontosságú az ENSZ fejlesztési rendszerére vonatkozó reform maradéktalan végrehajtása, valamint a megerősített „Egységes fellépés” ENSZ-kezdeményezés megvalósítása terén tett folyamatos előrelépés. Az ENSZ erre felhatalmazott állandó koordinátorai fontos szerepet játszanak e tekintetben. Továbbra is fontos, hogy megoldást találjunk az állandó koordinátori rendszer kiszámítható és fenntartható hosszú távú finanszírozására.

c) Emberi jogok és a jogállamiság

17. Túlontúl sok olyan ember van, akiket hátrahagynak, amikor az emberi jogok érvényesítéséről van szó. Az emberi jogok – legyen szó akár a polgári és a politikai, akár a gazdasági, a szociális és a kulturális jogokról – egyetemesek, oszthatatlanok, egymástól kölcsönösen függenek és egymáshoz kapcsolódnak. Mindennemű megkülönböztetés nélkül, a világ bármely pontján megilletnek mindenkit. Az összes ember valamennyi jogának tiszteletben tartása, védelme és érvényesítése azon egyetemes értékek szellemében, amelyek a méltányos, szabad és fenntartható társadalom alapját képezik, mindannyiunk érdeke. Az EU továbbra is elszánt előmozdítója és védelmezője lesz az emberi jogok egyetemességének és oszthatatlanságának, a nemek közötti egyenlőségnek, a demokráciának, a jó kormányzásnak, a jogállamiságnak, valamint a korrupció elleni küzdelemnek. Emellett továbbra is támogatást nyújtunk és védelmet biztosítunk a civil társadalmi térnek és az emberi jog-védőknek. Az EU támogatni fogja a főtitkár jogállamiságról alkotott új elképzelését, amely az embereket helyezi az igazságszolgáltatási rendszer középpontjába. Az EU a jövőben is határozottan szembeszáll majd a – többek között a nem, faj, etnikai vagy társadalmi származás, vallás vagy meggyőződés, politikai vagy más vélemény, fogyatékosság, életkor, szexuális irányultság és nemi identitás alapján történő – megkülönböztetés valamennyi formájával. Újólag megerősíti, hogy elkötelezett az egyenlőség és a megkülönböztetésmentesség iránt, illetve amellett, hogy minden ember maradéktalanul élhessen az őt megillető emberi jogokkal és alapvető szabadságokkal.

18. Az EU ki fog állni amellett, hogy minden nő és lány maradéktalanul érvényesíthesse valamennyi emberi jogát, hogy nyitva álljon előttük az egyenjogú, teljes körű, hatékony és valódi vezető szerep és részvétel lehetősége, valamint amellett is, hogy elősegítsék a nők gazdasági szerepvállalását, melynek során biztosítani kell a fiatal nők és a lányok véleményének figyelembevételét és azt, hogy a változás előmozdítóivá válhassanak. Nem fogjuk eltérni az alapvető szabadságok, illetve a meglévő nemzetközi emberi jogi kötelezettségek aláásására irányuló kísérleteket, és továbbra is el fogjuk ítélni az emberi jogi jogsértéseket és visszaéléseket, függetlenül attól, hogy azokra hol kerül sor. Az EU továbbra is a szexuális és nemi alapú erőszak valamennyi formájának megelőzését és felszámolását helyezi erőfeszítései középpontjába. Az EU elítéli a többek között háborús fegyverként elkövetett szexuális és nemi alapú erőszakot. Egy, az elhúzódó erőszak és konfliktusok által sújtott, egyre instabilabb világban az EU továbbra is prioritásként fogja kezelni a polgári lakosság, köztük a fegyveres konfliktusokban érintett nők és gyermekek védelmét. Az EU foglalkozni fog az emberi jogokat érintő, újonnan felmerülő kockázatokkal, így például a hibrid fenyegetésekkel, a technológiai fejlődéssel, az éghajlatváltozással, a környezetkárosodással, valamint a Covid19-világjárvány továbbra is fennálló következményeivel.
19. Az EU továbbra is elkötelezett az összes emberi jog előmozdítása, védelme és érvényesítése mellett, továbbá a Pekingi Cselekvési Platform és a nemzetközi népesedési és fejlesztési konferencia cselekvési programja, valamint az ezek felülvizsgálati konferenciáin született eredmények teljes körű és tényleges végrehajtása mellett, és ezzel összefüggésben változatlanul elkötelezett a szexuális és reprodukív egészség és jogok mellett. Mindezek fényében az EU újólag megerősíti, hogy elkötelezett azon, minden embert megillető jog előmozdítása, védelme és érvényesítése mellett, hogy saját szexualitása, illetve szexuális és reprodukív egészsége felett teljes mértékben maga rendelkezzen, továbbá arra vonatkozóan szabad és felelősségteljes döntéseket hozzon, hátrányos megkülönböztetéstől, kényszertől és erőszaktól mentesen. Az EU továbbá kiemeli, hogy egyetemes hozzáférést kell biztosítani a szexuális és reprodukív egészséggel kapcsolatos jó minőségű, megfizethető és átfogó tájékoztatáshoz, oktatáshoz – ezen belül is az átfogó szexuális neveléshez – és egészségügyi ellátáshoz.

20. A „Közös programunk” címet viselő jelentés fontos keretet biztosít az emberi jogok általános érvényesítéséhez az ENSZ valamennyi pillérén átívelően. Az EU minden erőfeszítést meg fog tenni annak érdekében, hogy az emberi jogok központi helyen szerepeljenek az ENSZ napirendjén, és a partnerekkel való mélyebb szövetségek kiépítése révén elő fogja mozdítani az emberi jogok globális rendszerének megerősítését. Továbbra is sikra fogunk szállni az ENSZ emberi jogi rendszere által elért valódi eredmények, valamint e rendszer függetlensége, továbbá fenntartható és megfelelő finanszírozása mellett.
21. Meg kell erősítenünk továbbá az átmeneti igazságszolgáltatást és az elszámoltathatóságot az emberi jogi jogszabályok súlyos megsértése és az azokkal való visszaélés, valamint a nemzetközi humanitárius jog megsértése esetén, többek között a Nemzetközi Büntetőbíróság keretei között, és elő kell mozdítanunk az emberiesség elleni bűncselekmények megelőzéséről és büntetéséről szóló egyezményre irányuló munkánkat. Az EU továbbra is szilárdan támogatja a Nemzetközi Büntetőbíróságot, és a jövőben is szorgalmazni fogja a Római Statútum egyetemes megerősítését és az NBB-vel való teljes körű együttműködést. Az emberi jogok nemzetközi jogának és a nemzetközi humanitárius jognak, valamint az emberiesség, a semlegesség, a függetlenség és a pártatlanság humanitárius elveinek a maradéktalan tiszteletben tartása továbbra is kulcsfontosságú feladatot jelent, mint ahogy annak biztosítása is, hogy a humanitárius szereplők biztonságosan, gyorsan és akadálytalanul el tudják érni az érintett lakosságot. A nemzetközi bűncselekmények elkövetői nem maradhatnak büntetlenül. Az EU továbbra is az emberi jogok és a nemzetközi humanitárius jog hangos szószólója marad, és szorgalmazni fogja a nemzetközi emberi jogi mechanizmusokhoz való korlátlan hozzáférést. A védelmi felelősségre vonatkozó menetrend hatékony végrehajtásának szintén hozzá kell járulnia ehhez az erőfeszítéshez.

d) Oktatás

22. Az inkluzív, méltányos és minőségi oktatáshoz való hozzáférés azontúl, hogy alapvető emberi jog, az összes fenntartható fejlődési cél megvalósítása szempontjából is elengedhetetlen. Hatalmas átalakító erővel bír a fenntartható, igazságos, inkluzív, egyenlőbb és reziliens világ, valamint a helyreállítás szempontjából, többek között azáltal, hogy előmozdítja a nemek közötti egyenlőséget az oktatásban és az oktatás révén. A világjárvány tovább korlátozta a minőségi oktatáshoz való hozzáférést, különösen a fejlődő világban és mindenekelőtt a konfliktusok és humanitárius vészhelyzetek által sújtott országokban, tovább súlyosbítva az oktatás terén eleve fennálló egyenlőtlenségeket. A digitális szakadék tovább rontotta az oktatási rendszerek helyzetét. E példátlan mértékű globális oktatási válság rendkívül káros hatást gyakorol a gyermekek és fiatalok jogaira, és következményekkel jár a békére, a társadalmi kohézióra és a jövőbeli jólétre nézve is.
23. Az EU szilárdan elkötelezett aziránt, hogy az oktatást minden szinten támogassa, és hogy a tényeken alapuló beruházások fokozása révén megerősítse a rendszereket, melynek során – különösen a lányok oktatása terén – a méltányosságra és a befogadásra, valamint a tanárookra és a jobb tanulási eredményekre összpontosít. Sürgősen növelni kell az oktatás nemzeti és nemzetközi finanszírozását, különös tekintettel az alacsony jövedelmű és instabil országokra, továbbá haladéktalanul fokozni kell a szakpolitikák hatékonyságát, valamint az oktatástervezésben és a rendszerek megerősítésében részt vevő szereplők együttműködését. Az ENSZ Emberi Jogi Tanácsában indított, a digitális menetrendre és oktatásra vonatkozó új uniós kezdeményezés – a gazdasági, szociális és kulturális jogok megvalósítása érdekében – hozzá fog járulni az új és kialakulóban lévő technológiák használatához való inkluzív és egyenlő hozzáféréshez, többek között a digitális oktatáshoz való hozzáférés világszerte történő biztosítása által. Sürgősen szükség van arra, hogy valamennyi tanuló számára elősegítsük a jobb oktatást és az élethosszig tartó tanulás lehetőségeit, hogy előmozdítsuk a tanulást és a készségfejlesztést a nagyobb mértékű foglalkoztathatóság érdekében, hogy minden szinten támogassuk a tanárok szakmai fejlődését, és hogy biztosítsuk a fenntartható fejlődést szolgáló digitális tanulást és oktatást. Gondoskodnunk kell róla, hogy az oktatás átalakításáról szóló, közelgő csúcstalálkozó valamennyi említett területen valóban átalakulást hozzon annak érdekében, hogy előmozdítsuk a minőségi oktatáshoz való méltányos hozzáférést a mostani generáció és a jövőbeli generációk számára. A csúcstalálkozó fontos lehetőséget kínál majd arra, hogy a humán fejlődést és az oktatást a 2030-ig tartó és az azt követő időszakra szóló globális menetrend középpontjába helyezzük.

2. *Megfelelőbb felkészülés a jövőre*

24. Oroszország Ukrajnával szembeni agressziója fokozott instabilitáshoz vezetett, valamint növelte a nemzetközi közösség széttagolódásának kockázatát, amit tovább súlyosbítanak a konfliktus egyre súlyosabb társadalmi-gazdasági következményei. Az élelmiszer-ellátás bizonytalansága, az energiához és a nyersanyagokhoz a kereskedelmi fennakadások miatt való korlátozott hozzáférés, valamint az olyan makrogazdasági hatások, mint a magas infláció és az emelkedő adósságállomány számtalan országot érintenek szerte a világon. Az EU hozzá fog járulni a válság legközvetlenebb következményeinek enyhítéséhez és együttműködik majd a partnerországokkal annak érdekében, hogy hosszú távú rezilienciát építsen ki az ilyen sokkhatásokkal szemben.

a) A globális egészségbiztonság és felkészültség megerősítése

25. A Covid19-világjárvány rávilágított a világ ahhoz szükséges képességének hiányosságaira, hogy gyorsan tudjon reagálni a globális egészségügyi válságokra, és rámutatott arra is, hogy erősebb és inkluzívabb globális egészségügyi architektúrára van szükség, amelyben központi szerepet kap az Egészségügyi Világszervezet (WHO). A világjárványból levont legfontosabb tanulság az, hogy a globális egészségügyre vonatkozó jelenlegi többoldalú keret már nem felel meg a céljának, és jelentős beruházásokat kell eszközölnünk a globális egészségbiztonsági kapacitásba annak érdekében, hogy a jövőben felkészültebbek legyünk. A jelenlegi világjárvány elleni küzdelmen, valamint azon túlmenően, hogy az embereket világszerte beoltsák, és biztosított legyen az oltóanyagokhoz való időben történő, megfizethető és méltányos globális hozzáférés, az EU végső célja továbbra is az egyetemes egészségügyi ellátás előmozdítása, valamint az, hogy az „Egy az egészség” koncepciónak megfelelően erős és reziliens egészségügyi rendszereket építsen ki a partnerországokban.

26. Az EU továbbra is ösztönzője lesz az olyan tárgyalásoknak, amelyek egy, a világjárványok megelőzésének, valamint az azokra való felkészültségnek és reagálásnak a WHO keretében történő megerősítését célzó, jogilag kötelező erejű egyezményre, megállapodásra vagy más nemzetközi eszközre irányulnak. A pánik és a közömbösség körforgásának megszakításához olyan intelligens beruházásokra van szükségünk, amelyek biztosítják az együttműködést és az összehangolt, kollektív fellépést. A világjárványokról szóló új megállapodás gyökeres változást fog jelenteni azáltal, hogy átfogó keretet biztosít ehhez. Az EU várakozással tekint az elé, hogy minden partnerrel együttműködjön az ambiciózus eredmények elérése érdekében. Ugyanilyen fontos biztosítani a világjárványok megelőzésének, valamint az azokra való felkészültségnek és reagálásnak a fenntartható finanszírozását, hogy ezáltal a jövőben elkerülhető legyen a Covid19 rendkívül káros egészségügyi és társadalmi-gazdasági hatásainak a megismétlődése. Az EU üdvözli az e célból létrehozott új pénzügyi közvetítői alapot.

b) Bolygónk hármas válságának kezelése

27. Bolygónk hármas válsága – az éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség csökkenése és a környezetszennyezés – egzisztenciális fenyegetést jelent az emberek és a bolygó számára, és azt a lehető legsürgősebben kezelni kell, mivel az említett tényezők veszélyeztetik a fenntartható fejlődést, elmélyítik a meglévő sebezhetőségeket, továbbá aláássák az emberi jogokat és a globális békét. Az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület legutóbbi jelentése felhívja a figyelmet a globális felmelegedés visszafordíthatatlan hatásaira, megjegyezve, hogy az éghajlatváltozás hamarosan meghaladhatja az emberek és a természet alkalmazkodóképességét, hacsak nem csökkentjük gyors ütemben a kibocsátásokat. A „Stockholm+50” elnevezésű nemzetközi konferencia – a hármas válság kezelése, valamint a fenntartható fejlődési célok megvalósítása érdekében – határozott politikai akaratot szorgalmazott az egészséges bolygóra vonatkozó kötelezettségvállalások végrehajtásának sürgős felgyorsítására és a rendszerszintű átállásban való részvételre irányulóan. E tekintetben kulcsfontosságú lesz a globális élelmiszerrendszereknek az ENSZ élelmiszerrendszerekkel foglalkozó csúcstalálkozóján vállalt kötelezettségekkel összhangban történő átalakítása is.

28. Közös nyomon kell követnünk és maradéktalanul végre kell hajtanunk a Glasgow-ban tett kötelezettségvállalásokat, és a következő, Egyiptomban tartandó Felek Konferenciáján (COP) még ambiciózusabb célkitűzésekről kell gondoskodnunk. Az országoknak a 2030-ig terjedő időszakra ambiciózusabb klímaterveket, a 2050-ig tartó időszakra pedig hiteles célértékeket és terveket kell benyújtaniuk. Az éghajlatváltozás mérséklésére és az ahhoz való alkalmazkodásra irányuló erőfeszítések közötti egyensúly megteremtése érdekében minden pénzügyi mozgást össze kell hangolni egyrészt a céllal, hogy az évszázad közepére elérjük a nulla nettó széndioxid-kibocsátást, másrészt pedig a glasgow-i megállapodással, amely az alkalmazkodás kollektív finanszírozásának megkésztettségéről rendelkezik. Emellett minden pénzügyi mozgást és beruházást össze kell hangolni a biológiai sokféleséggel kapcsolatos globális célkitűzésekkel – figyelembe véve azt is, hogy a transznacionális szervezett bűnözés a biológiai sokféleség csökkenésének egyik forrása –, amiről a biológiai sokféleségre vonatkozó, 2020 utáni, ambiciózus globális keretben kell megállapodnunk ebben az évben. Azon fogunk munkálkodni, hogy jogilag kötelező erejű globális megállapodás jöjjön létre a műanyagszennyezés elleni küzdelem céljával.
29. Támogatnunk kell az ENSZ-főtitkárnak a fosszilis tüzelőanyagok további feltárásának és azok támogatásának fokozatos megszüntetésére irányuló erőfeszítéseit. Rendkívül fontos, hogy világszerte felgyorsítsuk a zöld energiára való reziliens és igazságos átállásra irányuló erőfeszítéseinket. Részt kell vállalnunk az igazságos energetikai átmenettel kapcsolatos, a déli fejlődő országokkal folytatandó további partnerségek kialakításában a COP27 konferencián és azt követően is. Együtt kell működnünk az ENSZ 2025-ig szóló energiaügyi cselekvési tervével és a kapcsolódó energiaügyi megállapodásokkal annak érdekében, hogy segítsük a kormányokat és az érdekelt feleket az energiával kapcsolatos vállalásaik teljesítésében.
30. Az óceánok a megújuló energia, az alacsony kibocsátású élelmiszerek és az innováció forrásaként szolgálhatnak, és elengedhetetlenek a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend megvalósításához. A nemzeti joghatóságon kívül eső területek tengeri biológiai sokféleségének megőrzéséről és fenntartható hasznosításáról szóló, jogilag kötelező erejű nemzetközi eszközről szóló tárgyalások idei lezárása kulcsfontosságú eredményt jelent majd az emberiség javát szolgáló előnyök biztosítása szempontjából.

31. A víz stratégiai jelentőséggel bír a fenntartható fejlődés, a béke és a biztonság, valamint az emberi jogok érvényesítése szempontjából. A vízzel ágazatokon és határokon átnyúlóan egyaránt foglalkozni kell. Az EU elkötelezett annak biztosítása amellett, hogy az ENSZ 2023. évi vízügyi konferenciáján ambiciózus és végrehajtható eredmények szülessenek azzal a céllal, hogy felgyorsuljon a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrend vízzel kapcsolatos céljainak és célértékeinek elérése, többek között az ENSZ új vízügyi különmegbízotti posztjának létrehozásával.

c) Digitális társadalmi befogadás és konnektivitás

32. A digitális tér gazdag lehetőségeket rejt magában, de ezzel együtt magában hordozza az olyan technológiákkal való visszaélés kockázatát, mint például a mesterséges intelligencia, valamint a kibertámadások, a kiberbűnözés és a dezinformáció veszélyét is. Elő kell mozdítanunk egy olyan nyitott, szabad, globális, stabil és biztonságos kibertér létrejöttét, ahol maradéktalanul érvényesülnek az emberi jogok, az alapvető szabadságok és a jogállamiság. A mi feladatunk annak biztosítása, hogy a digitális transzformáció mindenki számára működőképes legyen – és ennek jegyében az is, hogy megvédjük a digitális közjavakat mint globális közjóságot, hogy megfizethető és érdemi konnektivitást és digitális társadalmi befogadást valósítsunk meg, hogy felszámoljuk a digitális szakadékot, valamint hogy biztosítsuk az emberi jogok tiszteletben tartását és védelmét az online térben, amint azt az offline térben is tesszük. Az EU továbbra is védelmezni fogja és elő fogja mozdítani az online civil társadalmi teret, az adatvédelmet és a magánélet tiszteletben tartásához való jogot, valamint a továbbiakban is fel fog lépni az információhoz való hozzáférés államilag támogatott korlátozásai ellen, az internet leállítását is beleértve. Az EU együtt fog működni partnereivel az internet jövőjéről szóló nyilatkozat végrehajtásában, támogatva a nyitott, szabad, globális, interoperábilis, megbízható és biztonságos internetet.

33. Az ENSZ főtitkára által javasolt Globális Digitális Paktum a fenntartható fejlődési célok megvalósítását segítő és felgyorsító eszközként működhet, és megvan benne a lehetőség arra, hogy más területeken is további előnyökkel szolgáljon. Az EU várakozással tekint az elé, hogy konstruktívan részt vegyen egy olyan, valóban emberközpontú Globális Digitális Paktum kialakításában, amely biztosítja a digitális térnek és a kapcsolódó technológiák használatának az emberi jogokon alapuló megközelítését, és amely a benne rejlő lehetőségeket és kockázatokat egyaránt kezeli – mégpedig a paktum valamennyi dimenziójában –, illetve amely felszámolja a silómentalitást. A Globális Digitális Paktumnak egy erőteljesebb, inkluzív, az emberi jogokon alapuló, több érdekelt felet – köztük nemzetközi szervezeteket, kormányokat, a civil társadalmat, tudományos köröket és a magánszektor – tömörítő és mindenki javát szolgáló digitális kormányzást kell eredményeznie. Az EU arra számít, hogy az ENSZ technológiai megbízottja segítséget fog nyújtani az internetirányítás jelenlegi többszereplős modelljének a fenntartásához és javításához, valamint hogy az ENSZ teljes rendszerén belül gondoskodni fog a digitális technológiákra vonatkozó, az emberi jogokon alapuló megközelítésnek való megfelelésről.

d) A fiatalok társadalmi szerepvállalásának növelése

34. A 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend végrehajtásához és a nemzedékek közötti szolidaritás megújításához kulcsfontosságú feladatot jelent, hogy mozgósítsuk a fenntartható fejlődés megvalósítása és a demokratikusabb, befogadóbb és békésebb társadalmak megteremtése szempontjából a fiatalokban rejlő innovációs potenciált. Az EU hozzá fog járulni a fiatalok társadalmi szerepvállalásának növeléséhez azáltal, hogy erősíti az ifjúsági kapacitásokat, kezeli az egyenlőtlenségeket, és lehetőségeket kínál a fiatalok számára ahhoz, hogy közösségeikben, országaikban, valamint globális szinten is ők lehessenek a fenntartható fejlődés mozgatórugói. Vezető szerepet fogunk vállalni ezen a téren, és elő fogjuk mozdítani a fiatalok érdemi, sokszínű és hatékony társadalmi szerepvállalását az ENSZ-en belül és azon kívül egyaránt, valamint – a demokrácia, a jó kormányzás és az emberi jogok tiszteletben tartásának alapvető vetületeként – teljes körű és tevékeny részvételüket a közéletben és a politikai életben minden szinten. Annak lehetővé tételéhez, hogy a fiatalok, különösen a fiatal nők és a lányok multiplikátorszerepet tölthessenek be, hozzájárulva ezáltal fenntarthatóbb politikák kialakításához, helyreállítva a közintézményekbe vetett bizalmat, valamint egy mindenki számára jobb – zöldebb, befogadóbb és digitálisabb – jövőt építve, alapvető fontosságú, hogy nagyobb beleszólást biztosítsunk számukra a globális döntéshozatal folyamatába. Az ENSZ Ifjúsági Hivatalának létrehozása konkrét lépést jelent majd e célkitűzések teljesítésének irányába.

III. Úton az ENSZ 2.0 felé – HOGYAN?

35. Az összetettebb globális környezet ismételten ráirányítja a figyelmet arra, hogy egy olyan ENSZ-re van szükség, amely felkészült a jövőre. A 21. század problémáit nem tudjuk 20. századi eszköztárral kezelni. A globális kihívásokra és válságokra – így például a konfliktusokra, az élelmiszer-ellátás bizonytalanságára vagy az éghajlatváltozásra – való pusztán reagálás felől el kell mozdulnunk a válságok és főbb tendenciák – mint például a digitális és a zöld átállás vagy a demográfiai változások – megelőzésének és jobb előrejelzésének az irányába, értékeléseinket pedig be kell építenünk a stratégiai tervezésünk és szakpolitikai döntéshozatalunk folyamatába. Ennek elérése érdekében – és figyelemmel az ENSZ jövőjéről szóló, 2023-ban megrendezésre kerülő csúcstalálkozóra – az ENSZ-nek igazodnia kell az ENSZ-főtitkár által a „Közös programunk” című dokumentumban felvázolt elképzeléshez, és valamennyi tevékenységi területén az „Egységes ENSZ” elv mentén kell fellépnie.
36. Az ENSZ hatékonyabbá tétele érdekében olyan új képességeket kell kifejlesztenünk, amelyek előmozdítják az agilitást, az integrációt és a kohéziót. A „Változások öt eleme” („Quintet of Change”) elnevezésű kezdeményezés terén eszközölt ráfordítások révén az EU támogatja az ENSZ korszerűsítését, kiemelt hangsúlyt fektetve az adatokra, az eredményalapú irányításra és a stratégiai előrelátásra. Ezek a képességek képezik a jövőorientáltabb ENSZ-rendszer megvalósítására irányuló ENSZ 2.0 koncepció alapját. Ezen túlmenően a válságkezelésre vonatkozó kollektív megközelítésünk javítását célzó szükséghelyzeti platformra irányuló javaslatot is támogatjuk. Az EU üdvözli az ENSZ-főtitkár tudományos tanácsadó testületének – mint az ENSZ-en belüli döntéshozatal megerősítése egyik központi elemének – a visszaállítására irányuló javaslatot, valamint a testület által a megbízható adatok és bizonyítékok forrásaként betöltött szerepet, és készen áll arra, hogy saját tudományos tanácsadó testületein keresztül segítséget nyújtson ezen a téren. Az ENSZ jövőjéről szóló csúcstalálkozó jó alkalmat kínál majd arra, hogy áttekintsük ezt az átalakulási folyamatot és előrelépést érjünk el azzal kapcsolatban. Az EU várakozással tekint az elé, hogy minden szinten az összes szereplővel együttműködjön annak érdekében, hogy a csúcstalálkozó előretekinthető és ambiciózus eredménnyel zárulhasson.

37. Az ENSZ 2.0 egyúttal egy olyan szervezetet is jelöl, amely fenntartható finanszírozásban részesül, és amely inkluzívabb, átláthatóbb és elszámoltathatóbb, mint a jelenlegi ENSZ. Az olyan szereplők, mint a civil társadalom, az emberijog-védők, a szociális partnerek, a fiatalok, a parlamentek, a magánszektor, a tudományos körök és a regionális szervezetek, mind sajátos rálátást biztosítanak a különböző folyamatokhoz, és erősítik a döntéshozatalunkat. Ez növeli az ENSZ legitimitását, és segít megmutatni polgárainknak, hogy miért a multilateralizmus és az ENSZ a legjobb módja annak, hogy mindenki javát szolgáló eredmények szülessenek. Az EU és tagállamai a továbbiakban is élen járnak majd a modernebb, hatékonyabb, átláthatóbb és elszámoltathatóbb ENSZ előmozdításában. Változatlanul támogatni fogjuk ezeket a gyökeres változásokat, hogy ezáltal az ENSZ megfelelően fel legyen készülve a jövőbeli kihívásokra és a jövőbeli lehetőségek kiaknázására.
